

RAZISKOVALNA NALOGA
OSNOVNA ŠOLA VOJNIK

OTROŠKE BOLEZNI

Zdravstvo

Mentorica: Milena Jurgec

Lektorica: Milena Jurgec

Avtorice:

Brigita Krajnc, 1998

Tjaša Randl, 1998

Laura Jesenek, 1998

Vojnik, marec 2012

KAZALO VSEBINE

<i>POVZETEK</i>	4
<i>SUMMARY</i>	5
<i>ZAHVALA</i>	6
1. <i>UVOD</i>	7
2. <i>NAJPOGOSTEJŠE OTROŠKE BOLEZNI</i>	9
2.1 <i>OŠPICE</i>	10
2.2 <i>ROTAVIRUS</i>	11
2.3 <i>RDEČKE</i>	12
2.4 <i>NORICE ALI VODENE KOZE</i>	13
2.5 <i>OSLOVSKI KAŠELJ</i>	14
2.6 <i>ŠKRLATINKA</i>	15
3. <i>REZULTATI RAZISKAVE</i>	18
4. <i>RAZPRAVA</i>	28
5. <i>ZAKLJUČEK</i>	31
6. <i>LITERATURA IN VIRI</i>	32
<i>PRILOGA</i>	33

KAZALO SLIK

Slika 1: Bolnik z ošpicami.....	10
Slika 2: Bolnik z rdečkami	12
Slika 3: Vodene koze.....	13
Slika 4: Oslovski kašelj	14
Slika 5: Škrlatnika	15
Slika 6: Izpuščaje pete bolezni	16
Slika 7: Dojenček, ki ima šesto bolezen.....	17
Graf 1: Pogostost bolezni otroka	20
Graf 2: Katere bolezni so otroci preboleli?	20
Graf 3: Starost otrok, ko so preboleli večino bolezni.....	21
Graf 4: bolezni, ki so jih anketiranci sami preboleli v otroštvu	22
Graf 5: V katerem letnem času so otroci najpogosteje bolni?.....	22
Graf 6: Kje se otroci najpogosteje nalezejo bolezni?	23
Graf 7: Katera zdravila največkrat uporabljate za zdravljenje?	23
Graf 8: Ali ste v času nosečnosti preboleli bolezni, ki bi lahko škodovale otroku?.....	24
Graf 9: Ali je zdravnik ugotovil, za katero vrsto bolezni je zbolel otrok?	25
Graf 10: Ali je zdravnik predpisal pravo vrsto zdravil?	25
Graf 11: Ali ste zadovoljni z zdravnikovimi nasveti?	26
Graf 12: Ali vam je zdravnik priporočil, koliko časa naj otrok ostane v domači oskrbi?	26
Graf 13: Ali ste vedno upoštevali navodila zdravnika?.....	27

POVZETEK

Raziskovalna naloga z naslovom **Otroške bolezni** opisuje otroške bolezni in njihove simptome. Zaradi otroških bolezni so otroci v predšolskem in šolskem obdobju velikokrat odsotni v vrtcu ali šoli. Zelo pogosto zbolevalo otroci v prvem starostnem obdobju in tudi otroci, ki so v vrtec vpisani prvo leto.

V teoretičnem delu so najprej predstavljene najpogostejše otroške bolezni in njihove značilnosti. V empiričnem delu so predstavljeni rezultati, ki smo jih dobili s pomočjo odgovorov na anketni vprašalnik 110 staršev. Na vprašanja so odgovarjale ženske različnih starosti na področju Vojnika z okolico.

Odgovori staršev na anketna vprašanja so nam pokazali, da so najpogostejše vrste otroških bolezni, ki so jih njihovi otroci preboleli, vodene koze, rotavirus, škrlatinka, ošpice, sledijo druge vrste bolezni, med katerimi sta tudi peta in šesta bolezen, in rdečke. Ugotovili smo tudi, da otroci največkrat zbolijo med 3. in 5. letom starosti in v zimskem letnem času. Njihov otrok se največkrat nalez bolezni v šoli ali vrtcu, kar je razumljivo, saj otroci preživijo polovico dneva v šoli v strnjenih skupinah, kjer je možnost okužbe toliko večja. Poleg tega smo ugotovili še, katere vrste zdravilo je največkrat uporabljeno. Zaključke na postavljena vprašanja in hipoteze smo podali v zaključku raziskovalne naloge.

Ključne besede: otrok, otroške bolezni, starši, šola, vrtec, zdravnik in zdravila.

SUMMARY

Research project called Children's Hospital describes the disease and its symptoms. Due to childhood diseases, children in preschool and school age are often absent in kindergarten and school. Very often, children fall ill in the first age period and also the children who are enrolled in kindergarten the first year. The theoretical part starts with the most common childhood diseases and their characteristics. The empirical part presents the results that we obtained with the help of 110 parent responses to a questionnaire.

Answers to survey questions parents have shown us that the most common types of childhood diseases, which have recovered from their children: smallpox, rotavirus, scarlet fever, measles, followed by other types of diseases and rubella. We also found that children often get sick between the age of 3. and 5. and in the winter season. Their children are usually rests disease in school or kindergarten, which is understandable, since children spend half a day at school in the urban groups, where the chance of infection. Is greater in addition, we found yet what kind of drug is often used.

Conclusions to the questions and hypotheses will be made in the completion of research tasks.

Keywords: children, childhood diseases, parents, school, nursery, doctor and medicine.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se mentorici in lektorici Mileni Jurgec za izvrstno mentorstvo, odlično sodelovanje, spodbujanje in usmerjanje pri pisanju raziskovalne naloge.

Zahvala gre vsem tistim, ki so nam kakorkoli pomagali pri nastajanju te naloge.

Vsekakor pa brez pomoči naših najbližjih in najdražjih ne bi šlo tako gladko in uspešno. Zahvaljujemo se staršem za neizmerno razumevanje, vztrajnost in spodbujanje.

Vsem še enkrat hvala.

1. UVOD

Raziskovalna naloga z naslovom **Otroške bolezni** bo raziskovala otroške bolezni in njihove simptome. Preverili bomo, v katerem časovnem in starostnem obdobju otroci najbolj zbolevajo za otroškimi boleznimi.

V teoretičnem delu bomo najprej predstavili najpogostejše otroške bolezni in njihove značilnosti. V empiričnem delu bodo predstavljeni rezultati, ki jih bomo dobili s pomočjo odgovorov staršev, ki bodo odgovorili na anketni vprašalnik. Omejili se bomo na območje Vojnika z okolico.

Nameni in cilji raziskave so:

- s pomočjo anketnih vprašalnikov preveriti podatke o najpogostejših boleznih otrok v predšolskem in šolskem obdobju;
- ugotoviti, katera otroška bolezen, ki jo je njihov otrok že prebolel, je najpogostejša, in kako pogosto je otrok bolan;
- ugotoviti, kje se otroci največkrat nalezejo bolezni;
- ugotoviti, v katerem starostnem obdobju otroci največkrat zbolijo;
- ugotoviti, katera zdravila največkrat uporabljajo za zdravljenje;
- zvedeti, ali je zdravnik takoj ugotovil vrsto bolezni in dal prava zdravila;
- ali so bili zadovoljni z zdravnikovim nasvetom in
- ugotoviti, katere bolezni so starši preboleli kot otroci.

V raziskovalni nalogi smo si zastavile naslednje hipoteze, katere bomo potrdile ali ovrgle.

H1/ Predvidevamo oziroma trdimo, da spadajo med najpogostejše otroške bolezni ošpice, vodene koze in rdečke.

H2/ Predvidevamo oziroma trdimo, da so na prvem mestu med najpogostejšimi otroškimi boleznimi ošpice.

H3/ Predvidevamo oziroma trdimo, da se otroci bolezni večinoma nalezejo v šolah in vrtcih.

H4/ Predvidevamo oziroma trdimo, da otroci največkrat zbolijo med tretjim in petim letom starosti.

H5/ Predvidevamo oziroma trdimo, da zdravniki ukrepajo pravočasno in dajo ustrezna zdravila.

H6/ Predvidevamo oziroma trdimo, da je najpogostejše uporabljeno zdravilo antibiotik, ki ga starši najpogosteje uporabljajo pri zdravljenju.

H7/ Predvidevamo oziroma trdimo, da zdravniki priporočajo staršem, koliko časa naj otroci ostanejo doma.

2. NAJPOGOSTEJŠE OTROŠKE BOLEZNI

Otrok ni pomanjšano odraslo bitje. Preboleva drugačne bolezni in ima drugačne težave kot odrasli.

Otroške bolezni so bolezni, ki jih otrok preboli v obdobju svojega otroštva. Najpogostejše bolezni otrok preboli že v vrtcu ali pa na začetku šolanja (npr. ošpice, vodene koze, škrlatinko, rotavirus, rdečke ...). V današnjem času otroci povprečno prebolijo te bolezni že do osmega leta starosti. Če otrok teh bolezni še ni prebolel in je že v dobi mladostništva, je lahko zanj to problematično, ker traja dlje časa, da preboli te bolezni.

Zato smo se odločili, da predstavimo tudi nekaj najpogostejših otroških bolezni.

Rezultati dosedanjih raziskav so pokazali, da so najpogostejše otroške bolezni ošpice in vodene koze.

Ker pa smo tudi mi želeli preveriti te rezultate in kaj več ugotoviti o teh boleznih, smo si zastavili to nalogo.

2.1 OŠPICE

Ošpice (Morbilli) so otroška bolezen, ki je zelo razširjena in močno nalezljiva bolezen. Ošpice povzroča virus ošpic. Preko 90 % otrok to bolezen preboli v otroštvu, ker se ne cepijo. Lahko jo prebolijo tudi odrasli. Ošpice se prenašajo s stikom okužene osebe z ošpicami, do izbruha bolezn pa traja 10 - 12 dni.

Ta bolezen se predstavlja od dva do tri dni kot prehlad oziroma kot bolezen z visoko vročino, približno 39 °C, kašljem, nahodom, vnetjem očesne veznice, otroka lahko moti svetloba in je hripav. Po prehladu se na sluznicah lic v ustih pojavijo belkasti oziroma Koplickovi madeži in vročina se zniža.

3. in 4. dan se pojavijo svetlo-rdeči izpuščaji. Z njimi se zviša tudi vročina. Izpuščaji se najprej pojavijo za ušesoma in na obrazu, potem se razširijo po celem telesu. Po nekaj času se izpuščaji obarvajo rdečkasto-vijoličasto in se združijo v lise. Po 3-4 dneh vročina in z njo tudi izpuščaji izginejo. Takrat ni več nevarnosti okužbe.

Z okužbo z ošpicami lahko pride do vnetja možganov, posledice pa so lahko vidne pri učenju in pri koncentraciji. Možni zapleti so lahko tudi pljučnica in vnetje srednjega ušesa. Ošpice puščajo dosmrtno zaščito pred ponovno okužbo. Pred ošpicami se lahko zaščitimo tako, da se cepimo (Helmut Keudel, Otroške bolezni, str. 163) .

SLIKA 1: BOLNIK Z OŠPICAMI

Vir: medicinbih.info

2.2 ROTAVIRUS

Obolenje nastopi v času od 1 do 3 dni po okužbi. Okužba lahko poteka brez simptomov s kliničnimi znaki akutnega enterokolitisa ali kroničnega enterokolitisa. Najbolj dovzetni za okužbo so mali otroci. Zaradi bruhanja, driske in povišane telesne temperature lahko hitro pride do izsušitve, ki otroka življenjsko ogroža. Otrok postane utrujen, brezvoljen, zaspan, odvaja malo ali nič urina, urin potemni. Pri tako hudi izsušitvi nadomestimo izgubo tekočine le z dajanjem raztopin direktno v žilo in je zato potrebno zdravljenje v bolnišnici.

Običajno pri starejših prebavne težave ob zadostnem uživanju tekočine minejo same po sebi v nekaj dneh. Bolnik izloča virus predvsem v času bolezni in še nekaj časa potem, ko driska in bruhanje mineta. Otroci, ki so preboleli rotavirusno virozo, naj še vsaj en dan po koncu bolezni ostanejo v domačem varstvu, zaradi omejevanja prenosa okužbe na ostale otroke v kolektivnem varstvu.

Vsi ukrepi za preprečevanje širjenja obolenj imajo namen preprečiti zbolevanje in prenos virusa na zdravega človeka. Zelo pomembno je, da s higienskimi ukrepi poskušamo preprečiti širjenje virusa, kar pa je zlasti v kolektivih težko, ker je virus močno kužen.

Otroci, ki imajo prebavne težave, morajo ostati doma. Posebno pozornost je potrebno nameniti umivanju rok; če pride do bruhanja, je potrebno izbruhamo čim prej očistiti, krpe zapreti v vrečke, da ne pride do širjenja rotavirusov v zrak, prekuhati ali pa vreči v smeti. Prostor je potrebno dobro mokro očistiti z vročo vodo in prezračiti. Rota virus se prenaša tudi med družinskimi člani, kjer veljajo enaki preventivni ukrepi za omejevanje širjenja okužbe kot v kolektivih. Z upoštevanjem nasvetov lahko do neke mere zmanjšamo tveganje za okužbo in širjenje bolezni (Zavod za zdravstveno varstvo Celje).

2.3 RDEČKE

Rdečke (Rubeola) so nenevarne za otroke. To bolezen povzroča virus rdečk, ki se prenaša kapljično. Otroci jo največkrat prebolijo, ko so stari 5-10 let.

Rdečke izbruhnejo po 14-21 dneh okužbe. Na druge se prenaša po sedmem dnevu okužbe.

Rdečke se začnejo z bežnimi znaki prehlada, kot bolečine v okončinah in nerazpoloženost. Potem se pojavijo drobni svetlo-rdeči izpuščaji, ki se na začetku pojavijo za ušesom, potem pa še po celem telesu, po takšnem vrstnem redu: obraz, vrat, trup, roke, noge. In po takšnem vrstnem redu po približno 10 dneh spet izginejo.

Nekateri otroci imajo rahlo vročino in so na nekaterih predelih rahlo otečeni.

Rdečke so lahko nevarne za nosečnice, zato ker lahko virus povzroči poškodbe in nepravilnosti pri nerojenem otroku.

Potrebno je iti k zdravniku, da potrdi diagnozo rdečk.

Otrok, ki je okužen z rdečkami, se mora izogibati nosečim ženskam. Igra se lahko le s tistimi otroki, ki so že preboleli rdečke (Helmut Keudel, Otroške bolezni, str. 167).

SLIKA 2: BOLNIK Z RDEČKAMI

Vir: <http://otrocarije.blogspot.com>

2.4 NORICE ALI VODENE KOZE

Norice ali vodene koze (Variacella) so močno nalezljiva bolezen, razširjena po celem svetu, ki je značilna za otroke in odrasle.

Virus se prenaša kapljično in z zrakom. Nevarnost okužbe se začne dva dni prej, preden se pojavijo prvi bolezenski simptomi. Od sedmega dneva dalje se pojavijo izpuščaji. Izpuščaji so kot rdeči madeži v velikosti leče, ki se razvijejo v mehurčke, v katerih je tekočina in zelo srbijo. Prizadeto je cela koža.

Ko mehurčki počijo, se pojavijo kraste. Tukaj se pojavijo tri vidne faze: madež→ mehurček→ krasta. Po treh vidnih fazah nastopi vročina do 40 °C ali pa je sploh ni.

Izpuščajev ne smemo praskati, kajti lahko pride do trajnih posledic. Če pa si otrok z umazanimi prsti spraska izpuščaj, lahko pride do vnetja ali celo do gnojenja.

Ta bolezen se lahko pojavi večkrat.

K zdravniku je potrebno iti, da preveri diagnozo, ali če se izpuščaji vnamejo.

Otrok se mora umivati z mrzlo vodo, kajti le-ta ne povzroča tolikšnega srbenja, vročine pa ne smemo zniževati z obkladki, kajti ti povzročajo razvoj novih izpuščajev (Helmut Keudel, Otroške bolezni, str. 170-171).

SLIKA 3: VODENE KOZE

Vir: <http://kcmspharmacy.com>

2.5 OSLOVSKI KAŠELJ

Oslovski kašelj je dolga otroška bolezen, ki jo povzročajo bakterije. Za novorojenčke je smrtno nevarna. Oslovski kašelj se prenaša kapljično. Največkrat pa se pojavlja v predšolskem obdobju, ampak lahko prizadene tudi odrasle in dojenčke. Najprej se oslovski kašelj od 1 do 2 tednov predstavlja kot prehlad, močni napadi kašljanja se pojavijo 2 tedna po začetku bolezni. Najmočnejši napadi so ponoči. Otrok ob napadu lahko tudi bruha.

Otrok je najbolj kužen 1 do 2 tedna po okužbi, ki se pojavi z nahodom in kašljanjem, ki traja približno 2 tedna. Po tej okužbi pride tipično močno kašljanje, precej ponoči. Ko otrok po kašljanju vdihne zrak, se ta sliši kot pisk. Ta bolezen je lahko vidna tudi od zunaj, kajti včasih otrokov obraz pomodri in izplujva žilavo sluz, oči se solzijo in so močno rdeče. Dojenčki morajo biti v bolnišnici, ker ne dihamo sopihajoče, ampak včasih lahko dihanje pri njih celo zaostane.

Po 2 do 6 tednih začnejo napadi kašljanja in nevarnosti okužbe pojemati, po naslednjih dveh tednih je oslovski kašelj premagan. Ko otrok preboli oslovski kašelj, je do 20. leta obvarovan pred to boleznijo. Možni so tudi zapleti, lahko se pojavi pljučnica. Pri dojenčkih se lahko pojavi tudi pomanjkanje kisika, pri tem pa se lahko razvije poškodba možganov. Otroci ali dojenčki se lahko cepijo od 1 leta dalje. Oslovski kašelj je težko prepoznati. Če prepoznamo kakršen koli sum oslovskega kašljanja, moramo nemudoma obiskati zdravnika. Pri napadu kašljanja mora biti otrok vzravnano, glavo naj ima malo naprej, za vsak primer pa naj bo ob otroku še posoda za bruhanje. Otrok mora veliko piti. Ko se otrok izkašlja, mu lahko ponudimo obrok hrane.

SLIKA 4: OSLOVSKI KAŠELJ

Vir: medicinbih.info

2.6 ŠKRLATINKA

Škrlatinka (Scarlatina) je pogosto nalezljiva bolezen, ki jo povzroča streptokokna bakterija. Obolijo lahko tudi odrasli.

Prenaša se kapljično in tudi z okuženimi predmeti.

Otrok lahko po inkubacijski nenadoma dobi vročino in močne bolečine v grlu. Nebo je živordeče, jezik pa belkasto obložen, po 2- 4 dneh se jezik obarva rdeče. 2. in 3. dan se razcvetijo drobni izpuščaji škrlatinke, ki srbijo in spominjajo na žaromet. Najprej se pojavijo pod pazduho in ob dimljah, potem pa se pojavijo še po celem telesu, razen okoli ust. Včasih izpuščajev sploh ni.

Otrok za škrlatinko lahko zboli večkrat. Možni so dosmrtni zapleti, kot vnetje srčne mišice, oslabelost srca in krvnega obtoka, sklepne težave ... Škrlatinko se da pozdraviti z antibiotiki, otrok jih mora redno jemati določen čas, tudi potem, ko se že zdi zdrav.

Otrok ne sme hoditi nikamor oziroma mora ostati doma. Vročino lahko znižamo z obkladki in z sredstvi proti vročini, če jih je predpisal zdravnik. Otrok lahko ima težave s požiranjem, zato mu ni priporočljivo dajati trde hrane, ampak malo sladkane pijače in mesne juhe (Helmut Keudel, Otroške bolezni, str. 168-169).

SLIKA 5: ŠKRLATNIKA

Vir: <http://www.zdravstvena.info>

2.7 PETA BOLEZEN

Peta bolezen (Erythema infectiosum) je zelo nalezljiva bolezen, ki se pojavlja v predšolskem obdobju.

Za peto bolezen so najbolj značilni rdeči izpuščaji v obliki metulja, ki zelo srbijo in se hitro razširijo. Povzroča jo parvovirus B19.

Srbenje moramo blažiti z različnimi kremami. Dokler pa bolezen ni premagana, mora otrok ostati doma.

Po 10 do 12 dneh je peta bolezen končno premagana. Peta bolezen pušča dosmrtno imunost (Helmut Keudel, Otroške bolezni, str. 166)

SLIKA 6: IZPUŠČAJE PETE BOLEZNI

Vir: <http://www.infolife.si>

2.8 ŠESTA BOLEZEN

Šesta bolezen povzroča virus. Pojavi se v zgodnjem otroštvu. Večina otrok zbolijo do 2. leta starosti. Za to bolezen je značilna visoka temperatura. Traja približno 3 dni, nato pa se pojavi izpuščaj nežno rožnate barve.

Šesta bolezen ima dve fazi:

I. faza: Po inkubacijski dobi, ki traja od 5 – 11 dni, se pojavijo prvi simptomi: visoka vročina do 40 °C, včasih se pojavijo vročinski krči. Nekateri otroci imajo tudi blago drisko, kašljajo, imajo povečane bezgavke na vratu in bolečine v ušesu.

2 faza: Po približno 2 dneh se začne druga faza. Telesna temperatura je normalna. Izpuščaj je videti kot drobne jasne rožnate pege, izražen na glavi in po telesu. Po navadi traja 4 dni.

Če se zaplete, lahko pride do vnetja jeter ali celo do pljučnice. Ampak ti zapleti so pri otrocih zelo redki.

Šesta bolezen hitro izgine, potem pa se otrok spet normalno počuti.

SLIKA 7: DOJENČEK, KI IMA ŠESTO BOLEZEN.

Vir: <http://www.ringaraja.net>

3. REZULTATI RAZISKAVE

Osnovni namen vprašalnika je, da pridobimo čim več objektivnih informacij na hiter in enostaven način.

Vprašanja so bila izbrana in formirana na podlagi ciljev in zastavljenih hipotez, med katerimi je bila najprej opravljena selekcija, kjer nam je pomoč nudila mentorica. Na ta način je bil pripravljen osnutek končnega vprašalnika, pri čemer je bilo potrebno paziti, da vprašanj ne bi bilo preveč, torej ravno toliko, da smo kasneje dobili vse podatke, ki smo jih potrebovali za obdelavo in pripravo rezultatov naše raziskave.

Vprašalnik je vseboval osemnajst vprašanj, ki so si sledila v logičnem zaporedju obravnavane problematike. Vprašanja so bila zastavljena tako, da so zvenela preprosto in direktno, kar je anketirancem omogočilo enostavno odgovarjanje.

Raziskava je potekala tako, da je bilo poslanih oziroma oddanih 200 vprašalnikov. Vrnjenih je bilo 110 vprašalnikov.

Raziskava je potekala v mesecu januarju 2011 na območju občine Vojnik. Vsega skupaj je bilo razdeljenih 200 vprašalnikov, od tega jih je bilo izpolnjenih 110 vprašalnikov. Kar pomeni, da je bilo pravilno izpolnjenih in vrnjenih 110 vprašalnikov, kar predstavlja 55 % vseh oddanih vprašalnikov, s katerimi lahko verodostojno interpretiramo dobljene rezultate.

Tabela 1: Delež sodelujočih v anketi

Vir: lastna raziskava, 2011.

Vse ankete	Vrnjene ankete	Nevrnjene ankete
200	110	90
100 %	55 %	45 %

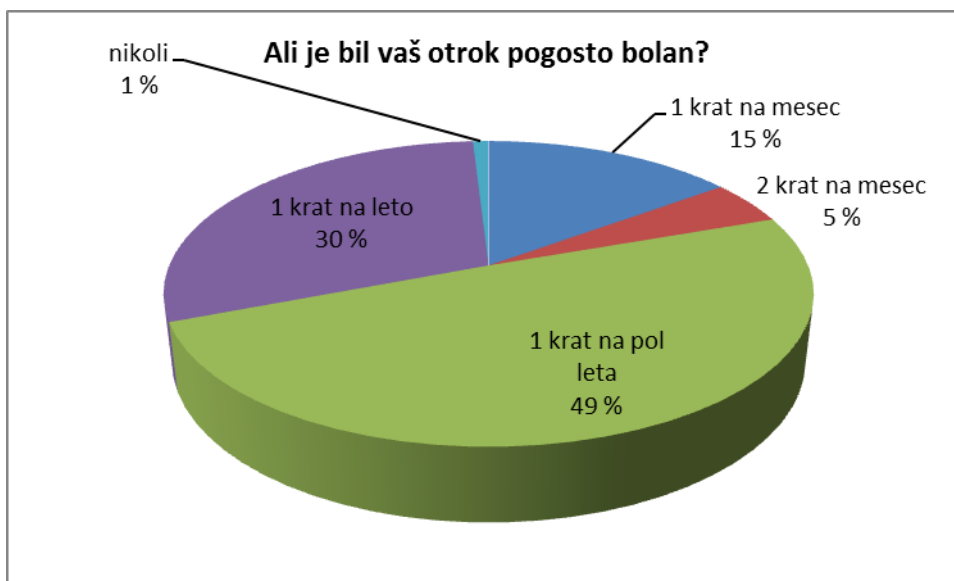
Za grafični prikaz na slikah in v preglednicah sta bili uporabljeni računalniški orodji Word 2007 in Excel 2011. Slednje je bilo uporabljeno tudi za izračun medsebojne odvisnosti vprašanj iz vprašalnika.

Iz pridobljenih podatkov, ki smo jih smiselno uredili v preglednice, smo opravili analizo rezultatov. Rezultati analize zbranih podatkov ter interpretacija le-teh so razvrščeni po vrstnem redu vprašanj v vprašalniku.

Anketa je bila sestavljena tako, da smo vključili tudi osnovne demografske značilnosti anketiranih, ki so bili vključeni v vzorec raziskave.

V začetku bomo predstavili osnovne demografske značilnosti anketirancev. V anketi je sodelovalo 55 % vseh anketirancev, od tega je bilo 100 % žensk in 0 % moških.

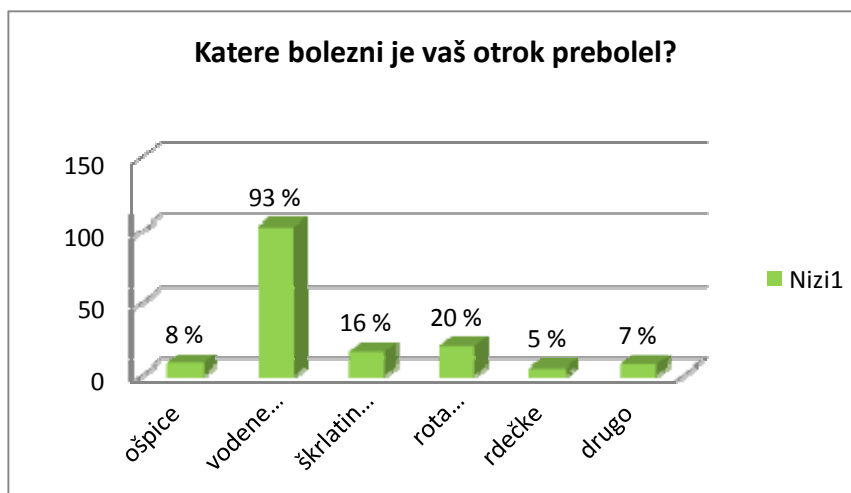
Iz vprašanja št. 1 "Ali je bil vaš otrok pogosto bolan?" lahko sklepamo, da je več kot polovica otrok bolnih enkrat na leto ali pa enkrat na pol leta, kar je razvidno tudi iz spodnje slike.

GRAF 1: POGOSTOST BOLEZNI OTROKA

Vir: lastna raziskava, 2011.

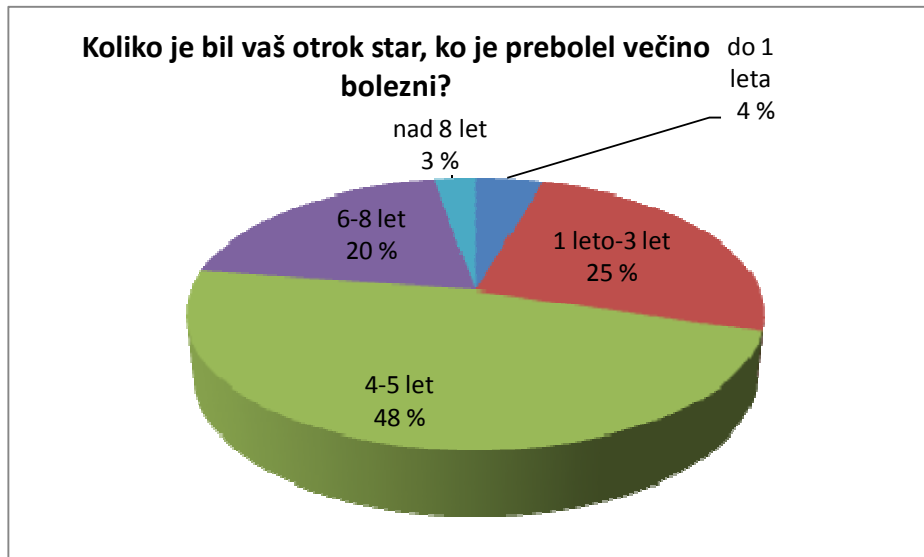
Anketirance smo prosili, da označijo, katere bolezni je njihov otrok prebolel. Rezultati kažejo, da sta med najpogostejšimi boleznimi, ki jih je njihov otrok prebolel, vodene koze in rotavirus, ki predstavlja bistveno manj, kot vodene koze. Vodene koze je prebolelo kar 93,6 % otrok anketirancev, kar je razvidno iz slike spodaj.

GRAF 2: KATERE BOLEZNI SO OTROCI PREBOLELI?

Vir: lastna raziskava, 2011.

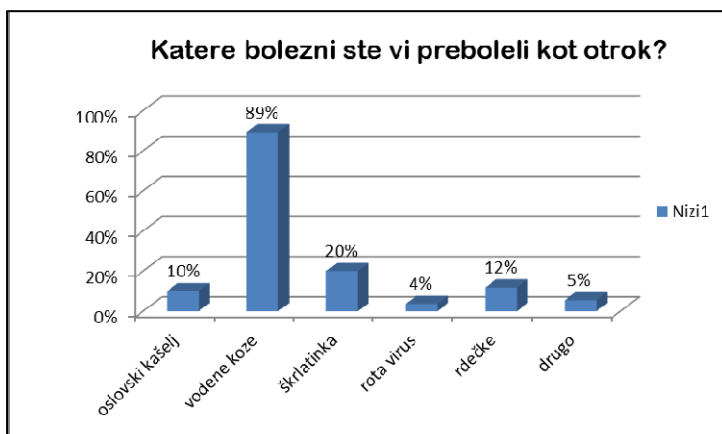
Zanimalo nas je tudi, koliko je bil otrok star, ko je prebolel večino bolezni. Iz spodnje slike je lepo razvidno, da se večina otroških bolezni pojavi med četrtem in petim letom starosti, saj je kar 48 % odgovorilo, da so njihovi otroci preboleli večino bolezni ravno v tem obdobju.

GRAF 3: STAROST OTROK, KO SO PREBOLELI VEČINO BOLEZNI

Vir: lastna raziskava, 2011.

Anketirance smo prosili, da označijo, katere bolezni so sami preboleli v otroštvu. Rezultati kažejo, da so bile med najpogostejšimi boleznimi v preteklosti ravno tako vodene koze. Na drugem mestu pa tu najdemo škrlatinko, ki je v tem času na tretjem mestu. Vodene koze je tudi v preteklosti prebolelo kar 89 % anketirancev, kar je razvidno iz slike spodaj in pomeni, da spadajo med najpogostejše otroške nalezljive bolezni tako v preteklosti kot sedaj.

GRAF 4: BOLEZNI, KI SO JIH ANKETIRANCI SAMI PREBOLELI V OTROŠTVU

Vir: lastna raziskava, 2011.

Anketirance smo povprašali, v katerem letnem času je njihov otrok največkrat bolan. Iz spodnje slike je razvidno, da večina otrok zboli pozimi, saj je več kot 53 % anketirancev to potrdilo. Naslednji letni čas, v katerem so otroci tudi pogosto bolni, je spomlad, sledita pa jesen in poletje. Zanimivo je, da je poleti bolnih 2 % in manj otrok anketirancev.

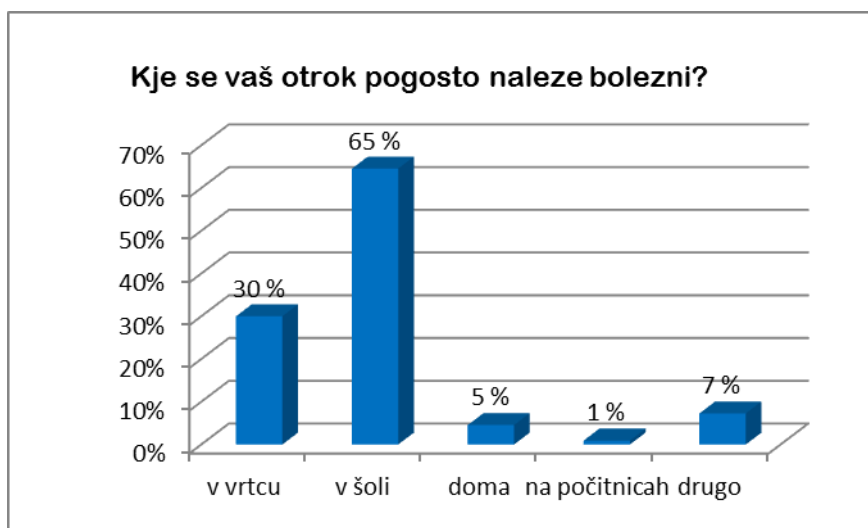

GRAF 5: V KATEREM LETNEM ČASU SO OTROCI NAJPOGOSTEJE BOLNI?

Vir: lastna raziskava, 2011.

V nadaljevanju smo anketirance prosili, da nam povedo, kje se njihovi otroci najpogosteje nalezijo bolezni. Iz slike spodaj je razvidno, da se otroci bolezni največkrat nalezijo v šoli, saj je kar 65 % od vseh vprašanih izbralo šolo na prvem mestu. Med druge najpogostejše prostore, kjer se otroci nalezijo otroških bolezni,

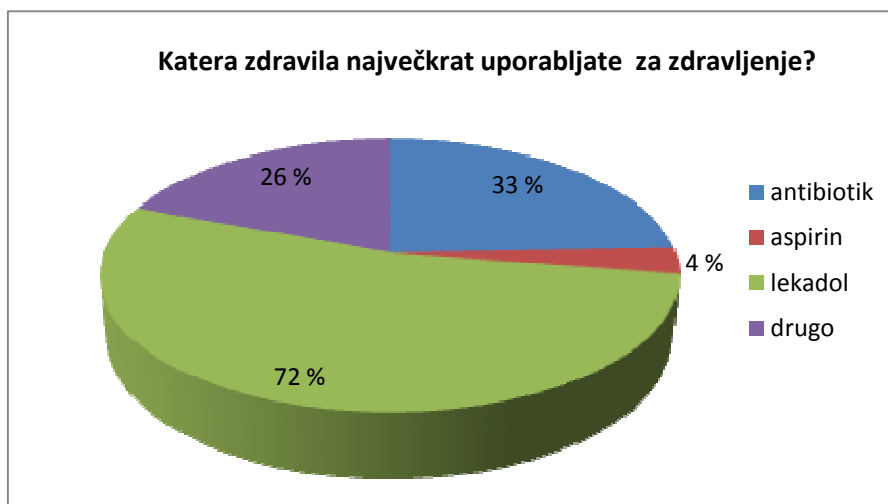
spada vrtec, kar je povsem razumljivo, saj se tu otroci nahajajo v strnjenih skupinah in je možnost prenosa bolezni toliko večja.

GRAF 6: KJE SE OTROCI NAJPOGOSTEJE NALEZEJO BOLEZNI?

Vir: lastna raziskava, 2011.

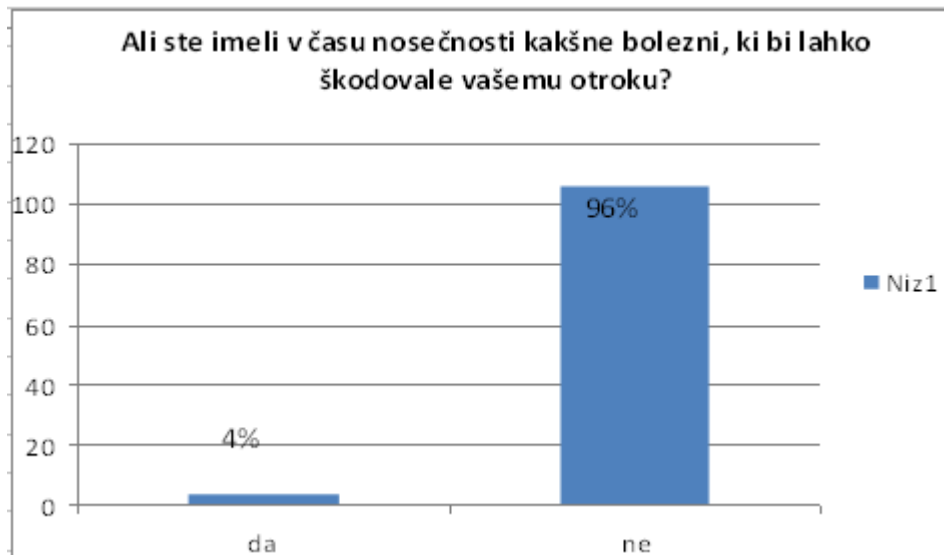
V vprašanju številka sedem smo želeli izvedeti, katera zdravila starši najpogosteje uporabljajo za zdravljenje svojih otrok. Iz odgovorov anketirancev je razvidno, da starši največkrat posežejo po lekadolu, v 72 %. Iz teh odgovorov lahko predvidevamo, da najprej poizkusijo bolezen pozdraviti sami, če pa ugotovijo, da Lekadol nima vpliva, posežejo po antibiotiku, 33 %, ki ga predpiše zdravnik. Zanimivo je, da je kar 26 % anketirancev odgovorilo, da uporablja drugo, kaj pa, žal nismo povpraševale.

GRAF 7: KATERA ZDRAVILA NAJVEČKRAT UPORABLJATE ZA ZDRAVLJENJE?

Vir: lastna raziskava, 2011.

Zanimalo nas je, katere bolezni, ki bi lahko otroku škodovala, so imele mamice v času nosečnosti. Iz spodnje slike je razvidno, da je od 110 anketirancev, to so bile vse ženske (mamice), samo 4 % takih, ki so prebolele v času nosečnosti bolezni, ki bi lahko škodovala njihovemu otroku.

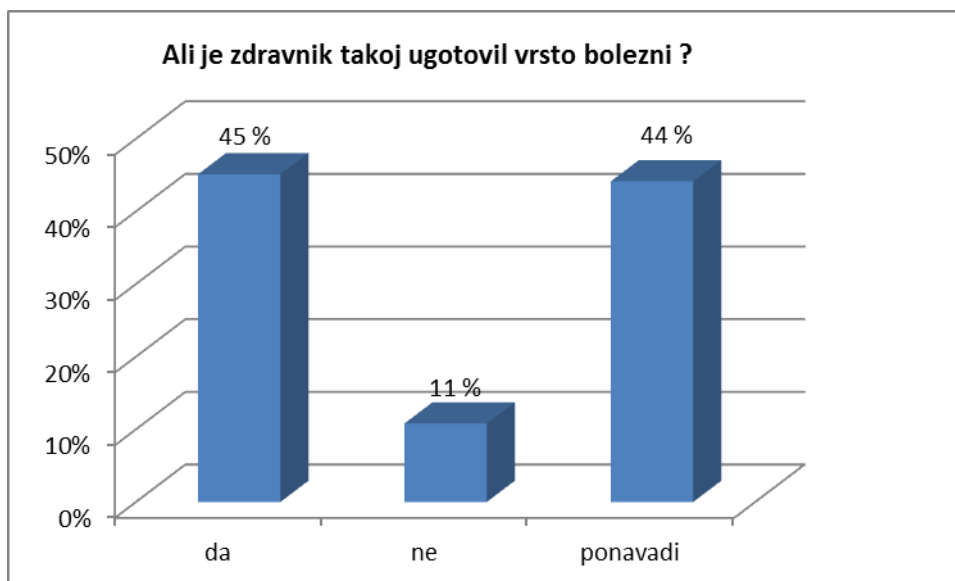

GRAF 8: ALI STE V ČASU NOSEČNOSTI PREBOLELI BOLEZNI, KI BI LAHKO ŠKODOVALE OTROKU?

Vir: lastna raziskava, 2011.

Anketirance smo povprašali v vprašanju številka dvanajst, ali je zdravnik takoj ugotovil vrsto bolezni. Iz spodnje slike je lepo razvidno, da je 45 % vseh anketirancev odgovorilo, da je zdravnik vedno ali ponavadi ugotovil, za katero vrsto bolezni gre.

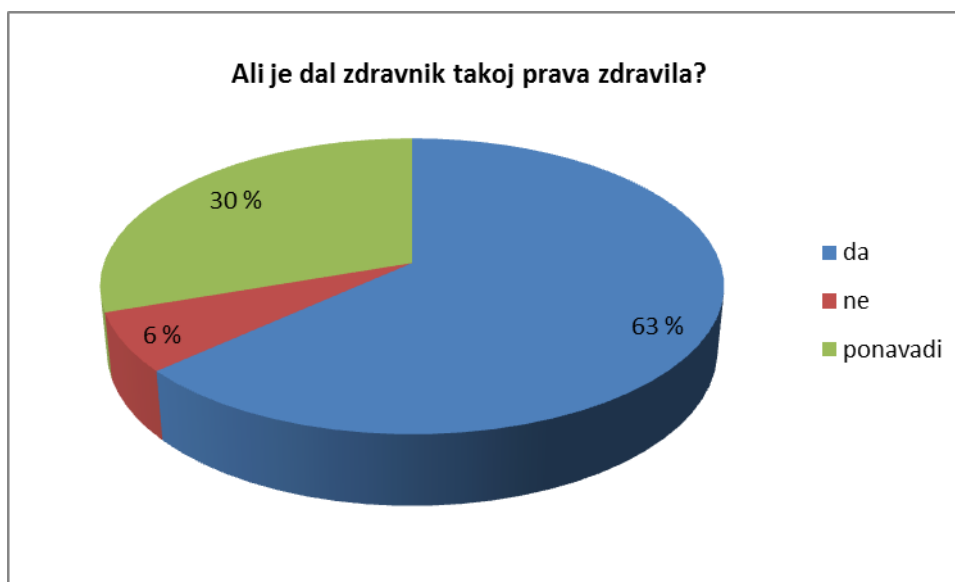

GRAF 9: ALI JE ZDRAVNIK UGOTOVIL, ZA KATERO VRSTO BOLEZNI JE ZBOLEL OTROK?

Vir: lastna raziskava, 2011.

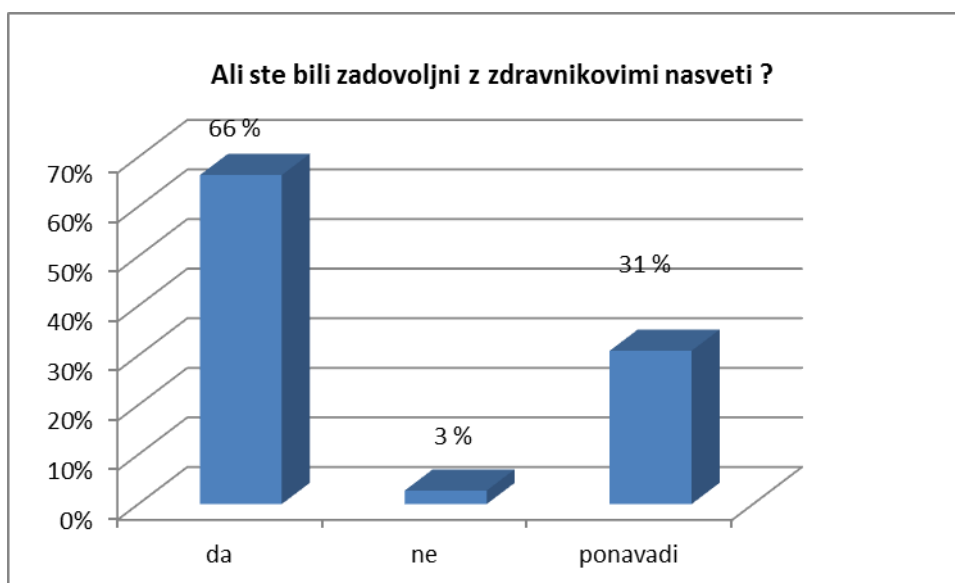
S vprašanjem številka trinajst smo želeli izvedeti, ali je zdravnik takoj predpisal prava zdravila. Iz odgovorov anketirancev je razvidno, da zdravniki v 63 % takoj predpišejo pravo vrsto zdravil. Le 6 % je bilo takšnih, kjer zdravnik ni predpisal pravoe vrste zdravil.

GRAF 10: ALI JE ZDRAVNIK PREDPISAL PRAVO VRSTO ZDRAVIL?

Vir: lastna raziskava, 2011.

Zanimalo nas je tudi, ali so starši zadovoljni z zdravnikovimi nasveti. V vprašanju številka štirinajst smo dobili odgovor, da je večina anketirancev zadovoljna ali pa vsaj delno zadovoljna z nasveti, ki jih dobijo pri obisku zdravnika.

GRAF 11: ALI STE ZADOVOLJNI Z ZDRAVNIKOVIMI NASVETI?

Vir: lastna raziskava, 2011.

Anketirance smo prosili, da povedo, če jim je zdravnik priporočil, koliko časa naj bo otrok v domači oskrbi. V vprašanju številka petnajst so anketiranci odgovorili, da je v 72 % zdravnik priporočil, koliko časa naj otrok ostane v domači oskrbi, kar je razvidno tudi iz spodnje slike.

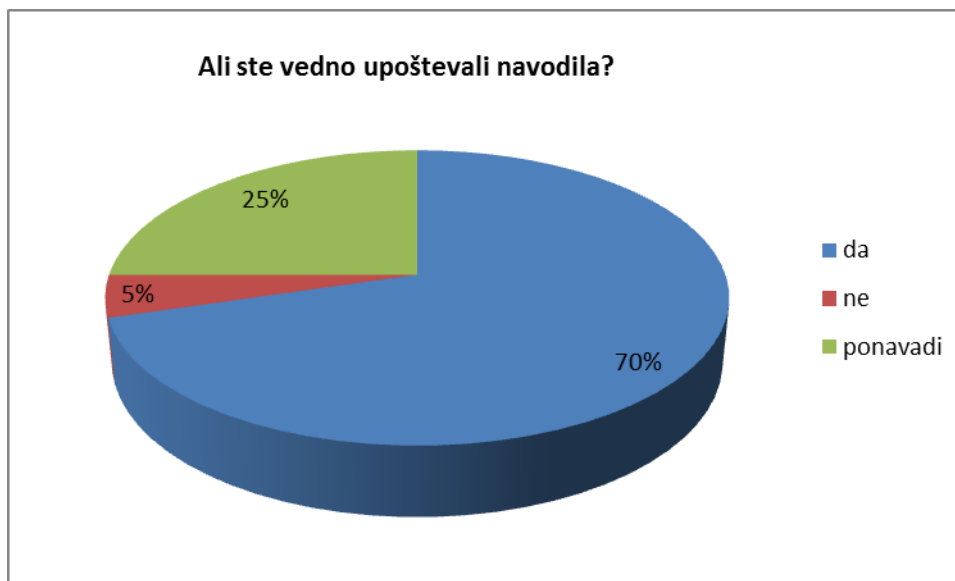

GRAF 12: ALI VAM JE ZDRAVNIK PRIPOROČIL, KOLIKO ČASA NAJ OTROK OSTANE V DOMAČI OSKRBI?

Vir: lastna raziskava, 2011.

Velikokrat se zgodi, da pridejo v šolo bolni sošolci. Ko jih učitelj vpraša, zakaj so kljub bolezni v šoli, večinoma povedo, da starši zahtevajo, da gredo v šolo. Zato smo zastavili naslednje vprašanje.

V šestnajstem vprašanju, nas je zanimalo, ali so starši upoštevali navodila, ki so jih prejeli od zdravnika. Dobili smo odgovor, da večina anketirancev upošteva navodila, ki jih prejmejo od zdravnika.

GRAF 13: ALI STE VEDNO UPOŠTEVALI NAVODILA ZDRAVNIKA?

Vir: lastna raziskava, 2011

4. RAZPRAVA

Ugotovitev, otroci zbolijo zaradi rotavirusa do petega leta, je potrjena z našo raziskavo. Potrjujejo jo tudi druge raziskave. Zaradi rotavirusov največkrat zbolijo otroci do petega leta starosti (www.viva.si/Otroške-bolezni-Pediatrija 14. november 2010).

Poleg virusov prehlada in gripe se jeseni in pozimi razširi tudi več virusnih črevesnih okužb. Rotavirusi povzročajo drisko, bruhanje, krčevite bolečine v trebuhu in vročino. Ključno zdravljenje je nadomeščanje tekočine in izgubljenih elektrolitov. Otroci in odrasli lahko pijejo kakršno koli tekočino, neprimerne so le močno gazirane pijače. Otrok mora piti velikokrat, vendar po malem. Posebna dieta ni potrebna. Dojene otroke je v času bolezni potrebno dojiti še večkrat kot običajno.

Kot preventiva je na voljo cepljenje, prvi odmerek (od dveh ali treh) cepiva lahko prejme že dojenček, starejši od 6 tednov.

Cepljenje preprečuje razširjene, pogosto zelo nevarne bolezni. Med njimi tudi take, za katere ni ustreznih oblik zdravljenja ali pa zdravljenje z antibiotiki zaradi odpornosti bakterij ni več enako uspešno kot nekoč. Ker je v Sloveniji cepljenje otrok obvezno, se številne nalezljive bolezni skorajda ne pojavljajo več, poleg tega so v zadnjem času na voljo nova cepiva. Kaj za otroke pomenijo ta dodatna cepljenja, pred katerimi boleznimi jih ščitijo in kakšni so njihovi neželeni učinki, pojasnjuje mag. Markom Pokornom, dr. med., spec.pediatrije, s Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC v Ljubljani.

Nova cepljenja za otroke pomenijo dodatno zaščito pred nekaterimi nalezljivimi boleznimi. "Ker gre za dodaten vnos cepiva v telo in s tem dodatno zbadanje, to za otroka ni prijetno. Proizvajalci cepiv si prizadevajo, da bi v posameznem cepivu združili čim več sestavin, tako da cepljenje proti več boleznim ne bi nujno pomenilo tudi več injekcij."

"Obstajata dve vrsti cepiv: konjugirano, ki je učinkovito pri otrocih, starih do pet let, in polisaharidno, ki ga uporabljamo pri starejših otrocih in odraslih. Obstaja več kot 90

tipov pnevmokokov; v konjugiranem cepivu jih je bilo doslej sedem, novo cepivo, ki je že dosegljivo, pa jih vsebuje deset. Polisaharidno cepivo vsebuje 23 tipov pnevmokokov, vendar je zaščita, ki jo ponuja, nekoliko slabša kot pri konjugiranem cepivu." Zaščita, ki jo ponuja cepljenje, je odvisna od vrste bolezni. Najmanjša je pri vnetju srednjega ušesa, največja pa pri najtežjih oblikah bolezni, kot sta sepsa in meningitis. "Otroke lahko cepimo že pri starosti dveh mesecev. Število odmerkov je odvisno od starosti, ko otroka začnemo cepiti. Načeloma so potrebni štirje odmerki cepiva, trije v prvem letu in poživitveni odmerek v drugem letu starosti."

Otroke proti najpogostejšim nalezljivim boleznim, kot so rotavirusne okužbe in vnetje srednjega ušesa, učinkovito zaščitimo prav s cepljenjem. "Po doslej znanih podatkih zaščita traja nekaj let. Tako je otrok zaščiten v obdobju, ko ga tovrstne okužbe najbolj ogrožajo." Neželeni učinki se pojavljajo redko in praviloma v blagi obliki. "Najpogostejši neželeni učinki cepiva proti pnevmokoku so nerazpoloženost, povišana telesna temperatura in lokalna reakcija na mestu vboda. Te težave se pojavljajo redko in največkrat v blagi obliki. Cepivo proti rotavirusu nima posebnih neželenih učinkov. Tudi črevesnih zapletov, kot je zapora črevesja, ki so pred desetimi leti botrovali umiku prejšnjega rotavirusnega cepiva, pri novih tovrstnih cepivih niso opažali."

Z večino omenjenih cepiv imajo dobre izkušnje. "Na naši kliniki cepimo predvsem otroke z motnjami imunskega sistema in otroke s kroničnimi boleznimi, ki jih okužbe še posebno ogrožajo. S cepljenjem zmanjšamo možnost, da bi otrok zbolel ali da bi bolezen imela težjo obliko. S tem izboljšamo otrokovo kakovost življenja."

Obstajajo različna pnevmokokna cepiva. Cepiva proti pnevmokoknim okužbam so na razpolago v več kot 70 državah sveta in so v večini držav zahodne Evrope in v ZDA del rednega programa cepljenja otrok.

Bakterije, ki povzročajo pnevmokokne bolezni, so v ustih in nosu zdravih otrok in se lahko na druge otroke v vrtcih ali kolektivnem varstvu oziroma pri skupnem igranju prenesejo z dotikom, kašljanjem ali kihanjem oziroma s kapljicami, ki vsebujejo bakterije.

Največje tveganje za razvoj pnevmokoknih okužb imajo majhni otroci (mlajši od dveh let) in starejši ljudje, zato potrebujejo posebno zaščito.

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam pripada otrokom, ki imajo kronične bolezni obtočil, dihal, jeter, ledvic, anatomsko ali funkcionalno asplenijo, sladkorno bolezen, polžev vsadek, nevro-mišično bolezen, ki povečuje tveganje za aspiracijo, sum na

likvorsko fistulo, nekatere maligne neoplazme, nekatere bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni in stanja, ki slabijo imunski odziv ter po presaditvi krvotvornih matičnih celic ali notranjih organov.

Stroški cepljenja se v celoti krijejo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Indikacijo bolezni mora postaviti ustrezen zdravnik specialist ali izbrani pediater (www.viva.si/Otroške-bolezni-Pediatrija. 9. november 2009).

V novejšem času se pojavljajo nove oblike bolezni, kar lahko zasledimo na različnih forumih (peta in šesta bolezen), v strokovni literaturi in v zdravstvenih domovih. V naši raziskavi so označene pod druge bolezni. Cepljenja, ki jih zdravniki priporočajo, ne prepričajo vseh staršev, ker so še vedno ugibanja o nevarnostih, ki jih tako cepljenje lahko povzroči.

5. ZAKLJUČEK

Raziskovanje v naši nalogi je bilo zanimivo. V raziskavo smo želeli vključiti več ljudi, a na žalost je sodelovalo le malo več kot polovica povabljenih. Raziskava je bila osredotočena na naše domače okolje.

V zaključku lahko ovržemo ali potrdimo hipoteze in lahko predstavimo nekatere cilje, ki smo si jih postavili.

Ovržemo lahko prvo hipotezo in povemo, da so raziskave pokazale, da so najpogostejša otroška bolezen vodene koze, sledijo rotavirus, škrlatinka, ošpice in rdečke.

Ovrgli smo tudi šesto hipotezo. Ugotovili smo, da starši najpogosteje uporabljajo Lekadol za zdravljenje njihovih otrok in ne antibiotik, kot smo mislili.

Ugotovili in potrdili smo predvidevanje, da se otroci največkrat nalezijo bolezni v šolah in vrtcih. Starši otrok so potrdili hipotezo, da so otroci preboleli vodene koze, škrlatinko, ošpice, rdečke, itd. med tretjim in petim letom starosti.

Anketirani starši so pri anketah potrdili našo hipotezo, da zdravniki dajo prava zdravila pravočasno in priporočajo staršem bolnih otrok, koliko časa naj bodo v domači oskrbi. Starši pa v večini upoštevajo njihova navodila.

Ugotovili smo tudi, da so bile najpogostejše bolezni preteklosti vodene koze, škrlatinka, rdečke in oslovski kašelj.

Kot smo predvidevali, so vodene koze še vedno na prvem mestu pri otroških boleznih, kot so bile v preteklosti.

Mnoge bolezni je mogoče preprečiti s higieno, za nekatere pa je učinkovito cepljenje. Za nekatere bolezni je cepljenje obvezno, za druge priporočljivo, saj so posledice okužb lahko zelo nevarne ali celo smrtne. Pomembno je, da starši prepoznajo znake bolezni in otroke pravočasno pripeljejo k zdravniku, ki potrdi ali ovrže diagnozo.

6. LITERATURA IN VIRI

Keudel, Helmut. Jurič Nada. Otroške bolezni, In obs medicus, 2008

www.viva.si/Otroške-bolezni-Pediatrija, 9. november 2009.

www.viva.si/Otroške-bolezni-Pediatrija, 14. november 2010).

<http://www.medicinbih.info>

<http://otrocarije.blogspot.com>

<http://www.zdravstvena.info>

<http://kcmspharmacy.com>

<http://www.infolife.si>

<http://www.ringaraja.net>

PRILOGA

ANKETA: OTROŠKE BOLEZNI

Smo Brigita, Laura in Tjaša, učenke 8. razreda in želimo narediti raziskovalno nalogo o otroških boleznih. V raziskovanje smo vključile anketo, ki je pred Vami. Lepo prosimo, da anketo preberete in iskreno odgovorite na vprašanja. Najlepša hvala!

1. ALI JE BIL VAŠ OTROK POGOSTO BOLAN? (obkroži)

- a) 1-x na mesec   b) 2-x na mesec   c) 1-x na pol leta   d) 1-x na leto   e) nikoli

2. KATERE BOLEZNI JE VAŠ OTROK ŽE PREBOLEL ? (obkroži)

- a) ošpice   b) vodene koze   c) škrlatinka   d) rotavirus   e) rdečke   f) drugo _____

3. KOLIKO JE BIL VAŠ OTROK STAR, KO JE PREBOLEL VEČINO BOLEZNI? (obkroži)

- a) do 1 leta   b) 1-3   c) 3-5   d) 6-8   e) nad 8 let

4. KATERE BOLEZNI STE VI PREBOLELI KOT OTROK? (obkrožite več)

- a) oslovski kašelj   b) vodene koze   c) škrlatinka   d) rotavirus   e) rdečke   f) drugo _____

5. V KATEREM LETNEM ČASU JE VAŠ OTROK NAJVEČKRAT BOLAN? (obkroži)

- a) pozimi   b) spomladi   c) poleti   d) jeseni

6. KJE SE VAŠ OTROK NAJVEČKRAT NALEZE BOLEZNI? (obkroži)

- a) v vrtcu   b) v šoli   c) doma   d) na počitnicah   e) drugo _____

7. KATERA ZDRAVILA NAJPOGOSTEJE U PORABLJATE ZA ZDRAVLJENJE? (obkroži)

- a) antibiotik   b) aspirin   c) Lekadol   d) drugo _____

8. KAKO VI POMAGATE OTROKU, KO JE BOLAN?

---

9. ALI STE IMELI V ČASU NOSEČNOSTI KAKŠNE BOLEZNI, KI BI LAHKO ŠKODOVALE VAŠEMU OTROKU? ((samo za ženske)obkroži)

DA NE

10. KJE ŽIVITE? (obkroži)

a) podeželje b) vas c) mesto d) drugo: _____

a) hiša b) stanovanje c) blok d) drugo: _____

11. ALI IMA VAŠ OTROK ALERGIJO:

a) nima alergije b) na pršice c) škropiva d) škrob e) mleko f) drugo: _____

12. ALI JE ZDRAVNIK TAKOJ UGOTOVIL VRSTE BOLEZNI?(obkroži)

a) DA b) NE c) ponavadi

13. ALI JE DAL ZDRAVNIK TAKOJ PRAVA ZDRAVILA? (obkroži)

a) DA b) NE c) ponavadi

14. ALI STE BILI ZADOVOLJNI Z ZDRAVNIKOVIMI NASVETI? (obkroži)

a) DA b) NE c) ponavadi

15. ALI ZDRAVNIKI PRIPOROČAJO STARŠEM, KOLIKO ČASA NAJ BO OTROK V DOMAČI OSKRBI?

a) DA b) NE c) ponavadi

16. ALI STE VEDNO UPOŠTEVALI TA NAVODILA? (obkroži)

a) DA b) NE c) ponavadi

17. SPOL

a) ženski b) moški

18. STAROST

a) do 30 let b) 31 - 36 let c) 37 – 42 let d) 43 – 50 let e) nad 51 let